

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2018.5.17.
COM(2018) 293 final

ANNEX 2

MELLÉKLET

a következőhöz:

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

EURÓPA MOZGÁSBAN

Fenntartható mobilitás Európában: biztonságos, összekapcsolt és tiszta közlekedés

2. MELLÉKLET – Stratégiai cselekvési terv az akkumulátorokról

I. Szakpolitikai háttér

Az akkumulátorfejlesztés és -gyártás stratégiai szempontból elengedhetetlen Európa számára a tiszta energiaforrásokra való átállás tekintetében, és az autóiipari ágazat versenyképességének kulcsfontosságú tényezője.

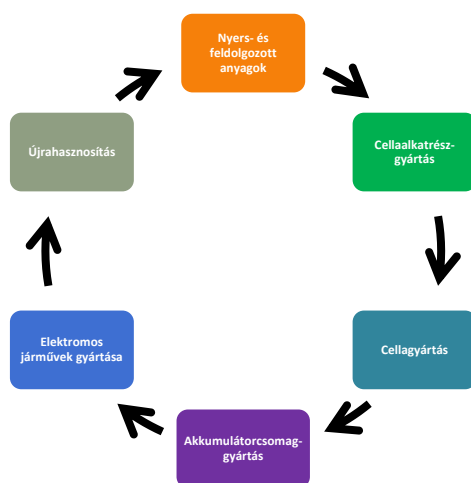
2017 októberében az Európai Bizottság a kulcsfontossági ipari érdekelt felekkel, az aktív tagállamokkal és az Európai Beruházási Bankkal közösen elindította az „**Európai Akkumulátorszövetség**”¹ elnevezésű együttműködési platformot.

A versenyképes és fenntartható európai akkumulátorgyártó ipar kialakításának azonnali kihívása rendkívül jelentős, és Európának gyorsan kell cselekednie a globális versenyben. Egyes előrejelzések szerint 2025-től Európa éves szinten akár 250 milliárd EUR-t termelő akkumulátorpiaccal rendelkezhet, amelyet legalább 10–20 óriásgyár láthat el (tömeges akkumulátorcella-gyártással foglalkozó létesítmények)², és amely kizárólag az uniós igényeket fedi le. A szükséges befektetés mértékét és sebességét figyelembe véve ezzel a stratégiai kihívással nem lehet széttagoltan foglalkozni.

A cselekvés tervvel a Bizottság szeretné pályára állítani Európát a kulcsfontosságú ágazatban betöltött vezető szerep felé vezető úton, támogatni a munkahelyteremtést és a körforgásos gazdaságon belüli növekedést, valamint biztosítani a tiszta mobilitást, a jobb környezetet és az uniós polgárok jobb életminőségét.

A Bizottság támogatja az akkumulátor-ökoszisztéma **teljes értékláncát** lefedő, **határokon átnyúló és integrált európai megközelítést**, és a **fenntarthatóságra** összpontosít a nyersanyagok kitermelésétől és feldolgozásától az akkumulátorcellák és akkumulátorcsomagok tervezési és gyártási szakaszán keresztül egészen az akkumulátorok használatáig, újbóli használatáig, újrahasznosításáig és ártalmatlanításáig.

Akkumulátor-értéklánc

¹ https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/european-battery-alliance_en

² Forrás: [Európai Innovációs és Technológiai Intézet \(EIT\) InnoEnergy](http://www.innoenergy.com/) <http://www.innoenergy.com/>

Ez a megközelítés előmozdítja a jól teljesítő akkumulátorok gyártását és használatát, és az értéklánc egészében fenntarthatósági teljesítménymutatókat határoz meg.

A stratégiai cselekvési terv kidolgozása az érdekelt felekkel való szoros együttműködésben történt, beleértve az „Európai Akkumulátorszövetség” keretében az ágazatot és a tagállamokat, és az ágazat által vezérelt megközelítésre épít, amely során az uniós ágazat szereplői maguk fogadják el és kezdik alkalmazni a célzott intézkedéseket³.

A cselekvési terv uniós szinten egyesíti a célzott intézkedéseket, beleértve az (elsődleges és másodlagos) nyersanyagokkal, kutatással és innovációval, finanszírozással/befektetéssel, szabványosítással/szabályozással, kereskedelemmel és készségfejlesztéssel kapcsolatosakat, annak érdekében, hogy **a körforgásos gazdasággal összefüggésben Európát világelsővé tegye a fenntartható akkumulátorok gyártása és használata terén.**

A cselekvési terv konkrétan az alábbiakat célozza:

- a nyersanyagokban gazdag, EU-n kívüli országokból származó **nyersanyagokhoz való hozzáférés biztosítása**, az európai nyersanyagforrásokhoz való hozzáférés megkönnyítése, valamint a **másodlagos nyersanyagokhoz** való hozzáférés az akkumulátorok körforgásos gazdaságán belüli újrahasznosításon keresztül;
- **a méretgazdaságos európai akkumulátorcella-gyártás és a teljes mértékben versenyképes európai értéklánc támogatása**: a kulcsfontosságú ipari szereplők, valamint a nemzeti és regionális hatóságok összehozása; partneri együttműködés a tagállamokkal és az Európai Beruházási Bankkal az akkumulátor-értéklánc során jelentős, határokon átnyúló és fenntarthatósági dimenzióval rendelkező, innovatív gyártási projektek támogatása érdekében;
- **az ipari vezető szerep megerősítése** az akkumulátorágazatban a fejlett (például lítiumion) és forradalmi (például félvezető) technológiák számára nyújtott, **fokozott uniós kutatási és innovációs támogatáson keresztül**. Ennek az értéklánc valamennyi részében (fejlett anyagok, új vegyi anyagok, gyártási folyamatok, akkumulátorkezelő rendszerek, újrahasznosítás, üzleti modellek kapcsolatos innovációk) a támogatást kell céloznia, szorosan kapcsolódnia kell az ipari ökoszisztémához, és hozzá kell járulnia az innovációk alkalmazásához és iparosításához;
- **magasan képzett munkaerő kialakítása és megerősítése az akkumulátor-értéklánc valamennyi részén** a készséghiány leküzdése érdekében megfelelő képzéseket, továbbképzéseket és átképzéseket biztosító, valamint Európát az akkumulátorfejlesztés és -gyártás szakértői számára vonzó helyszínné tévő uniós és tagállami szintű fellépésen keresztül;
- **az uniós akkumulátorcella-gyártó ipar fenntarthatóságának támogatása a lehető legkisebb ökológiai lábnyommal**, például megújuló energia használatával a gyártási folyamat során. Ezt a célkitűzést elsősorban a biztonságos és fenntartható akkumulátorgyártásra vonatkozó előírások meghatározásával kell megvalósítani;

³ Az ipar és az innováció területén tevékenykedő több mint 120 szereplő vett részt ebben a gyakorlatban, és közösen fogalmaztak meg ajánlásokat a végrehajtás alatt álló kiemelt intézkedésekkel kapcsolatban. <http://www.innoenergy.com/eit-innoenergys-role-within-the-european-battery-alliance/>

- **a szélesebb körű szabályozói és támogató keretrendszerrel⁴ való konzisztencia biztosítása** (a tiszta energiára vonatkozó stratégia és a mobilitáspolitikai kezdeményezéscsomagok, a kereskedelempolitika stb.) az akkumulátorokra és a tárolás bevezetésére nézve kedvező módon.

II. Stratégiai cselekvési területek

1. A fenntartható nyersanyagellátás biztosítása

Az uniós nyersanyag-stratégia célja a nyersanyagokhoz való hozzáférés biztosítása az uniós gazdaság számára.⁵ A 2012-ben a nyersanyagokkal foglalkozó európai innovációs partnerség elindításával új lendületet kapott szakpolitika az alábbiakon alapul: (1) a nyersanyagok fenntartható beszerzése a globális piacokról; (2) fenntartható helyi nyersanyagtermelés; (3) erőforrás-hatékonyság és a másodlagos nyersanyagok biztosítása. 2017 szeptemberében a Bizottság elfogadta a megújított uniós iparpolitikai stratégiát, amely rávilágított a nyersanyagok – és különösen a kritikus fontosságú nyersanyagok jelentőségére valamennyi ipari értéklánc versenyképessége és az uniós gazdaság szempontjából.⁶

Az EU-nak ezért biztosítania kell az akkumulátorok nyersanyagainak ellátási láncaihoz való hozzáférést. Jelenleg a lítiumion a leggyakrabban választott vegyi anyag az elektromos közlekedés terén, és a következő években uralkodó lesz a piacon. A lítiumionos akkumulátorokhoz számos nyersanyagra van szükség, beleértve a lítiumot, a kobaltot, a nikkelt, a mangánt, a grafitot, a szilikont, a rezet és az alumíniumot. Ezek közül néhány anyag, különösen a kobalt, a természetes grafit és a lítium beszerzése a szükséges nagy mennyiségek és/vagy a rendkívül koncentrált ellátási források miatt jelenleg és a jövőben is aggályos lesz. Ezen erőforrások kiaknázásának és kinyerésének fenntarthatósága alapvető, az anyagok újrahasznosítása egyre fontosabb lesz az EU ellátásának diverzifikációja érdekében, és azt a körforgásos gazdaságra való áttállással összefüggésben ösztönözni kell.⁷

Az EU-nak ezért biztosítania kell az EU-n kívüli, nyersanyagokban gazdag országokból származó nyersanyagokhoz való hozzáférést, és fel kell lendítenie az európai forrásokból származó nyersanyagok elsődleges és másodlagos előállítását. Ezenkívül elő kell mozdítania a környezetbarát tervezést, a kritikus akkumulátoranyagok helyettesítését és még hatékonyabb használatát, valamint azok újbóli használatát és újrahasznosítását.

⁴ „Tiszta energia minden európainak” stratégia: COM(2016) 860; az alacsony kibocsátású mobilitásra vonatkozó stratégia COM(2016) 501; Európa mozgásban – első mobilitáspolitikai kezdeményezéscsomag: COM(2017) 283; második mobilitáspolitikai kezdeményezéscsomag: COM(2017) 675.

⁵ COM(2008) 699. Lásd továbbá a „Jelentés az akkumulátoralkalmazásokhoz használt nyersanyagokról” című, hamarosan megjelenő szolgálati munkadokumentumot.

⁶ Megújított iparpolitikai stratégia: COM(2017) 479.

⁷ Ez például kockázatsökkentő tényező a kritikusságértékelés módszertanának ellátáskockázat-értékelése során (KKK-jelentés, 2017, <https://publications.europa.eu/s/gcBP>).

Fő intézkedések

A Bizottság:

- a 2017-ben létrehozott, kritikus fontosságú nyersanyagok uniós jegyzékére alapoz az elsődleges nyersanyagok akkumulátorok számára való jelenlegi és későbbi rendelkezésre állásának feltérképezése szempontjából; felméri az akkumulátorok nyersanyagainak beszerzésére vonatkozó, EU-n belüli potenciált, beleértve a kobalt (Finnország, Franciaország, Svédország és Szlovákia), a lítium (Ausztria, Cseh Köztársaság, Finnország, Írország, Portugália, Spanyolország és Svédország), a természetes grafit (Ausztria, Cseh Köztársaság, Németország, Szlovákia és Svédország) és a nikkel (Ausztria, Finnország, Franciaország, Görögország, Lengyelország, Spanyolország és az Egyesült Királyság) beszerzését; felméri az EU teljes területén a másodlagos nyersanyagok beszerzésére vonatkozó potenciált; az akkumulátorok nyersanyagai EU-n belüli beszerzésének optimalizálását célzó javaslatokat terjeszt elő. [2018. 4. negyedév]
- valamennyi kereskedelempolitikai eszközt alkalmazza (például a szabadkereskedelmi megállapodásokat) a harmadik országokban található nyersanyagokhoz való tisztességes és fenntartható hozzáférés biztosítása, valamint a társadalmilag felelős bányászat előmozdítása érdekében. [folyamatban]
- támogatja az akkumulátorokhoz szükséges, kritikus fontosságú nyersanyagok költséghatékony termelését, helyettesítését és még hatékonyabb használatát célzó kutatásokat és innovációt a szabványok kidolgozása érdekében (lásd alább az 5. stratégiai cselekvési területet). [2018–2020]
- a nyersanyagellátással foglalkozó szakértői csoporton és a nyersanyagokkal foglalkozó európai innovációs partnerség magas szintű irányítócsoportján keresztül párbeszédet indít a tagállamokkal azok nyersanyag-politikái, bányászati kódexei és az akkumulátorokhoz használt anyagok stratégiai szükségleteinek feltárására irányuló kezdeményezései megfélelőségének meghatározása érdekében. 2018 novemberében bemutatja e gyakorlat eredményeit a nyersanyagokkal foglalkozó európai innovációs partnerség magas szintű konferenciáján. [2018. 4. negyedév]

2. Az akkumulátor-értéklánc különböző szegmenseit (beleértve a cellagyártást) lefedő európai projektek támogatása

Az „Európai Akkumulátorszövetség” gyorsan halad. 2017. októberi elindítása óta számos kézzel fogható fejlemény történt az akkumulátorcella-gyártás és a kapcsolódó ökoszisztémák fejlesztését célzó ipari konzorciumok és partnerségek bejelentésével. Annak érdekében, hogy világelsők maradjunk a gépjárműgyártás és innováció terén, az európai akkumulátorcella-gyártás felfuttatása, valamint az integrált és versenyképes ökoszisztéma részeként az akkumulátor-értéklánc egyéb szegmenseinek (például anyagok, gyártógépek és eljárások, akkumulátorkezelő rendszerek stb.) megerősítése és az arra való alapozás érdekében cselekedni kell – és ez már folyamatban van.

A tagállamok és az iparág felszólította a Bizottságot arra, hogy továbbra is segítse elő a kulcsfontosságú ágazati szereplők összehozását, valamint a jelentős, határokon átnyúló dimenzióval rendelkező és az akkumulátor-értéklánc különböző elemeit integráló gyártási projektek támogatását.

Fő intézkedések

A Bizottság:

- együttműködik az akkumulátor-értéklánc érdekelt feleivel az akkumulátorok új generációjának gyártásához vezető, nagyszabású projektek előmozdítása és megkönnyítése, valamint az innovatív, integrált, fenntartható és versenyképes európai akkumulátor-értéklánc kialakítása érdekében. [2018–2019]
- rendszeres párbeszédet folytat az érintett tagállamokkal a technika jelenlegi állásán túlmutató, innovatív gyártási projektek együttes támogatása hatékony módjainak feltárása, valamint ebből a célból az uniós és nemzeti erőforrások leghatékonyabb kiaknázása érdekében. Ez akár közös európai érdeket szolgáló fontos projekt⁸ formáját is öltheti. [2018. 4. negyedév]
- továbbra is szorosan együttműködik a tagállamokkal és az Európai Beruházási Bankkal, hogy elérhetővé tegye az akkumulátorcellák gyártására irányuló projektek számára a köztámogatásokat vagy -finanszírozásokat a magánszektor befektetéseinek ösztönzése, fellendítése és „kockázatmentesítése” céljából. Ennek érdekében a Bizottság koordinálja a különböző elérhető támogatási és finanszírozási eszközöket (például Európai Beruházási Bank⁹, InnovFin energiademonstrációs projektek¹⁰, Horizont 2020¹¹, Európai Regionális Fejlesztési Alap¹², Európai Stratégiai Beruházási Alap¹³, Innovációs Alap¹⁴), felhívja rájuk a figyelmet, és megkönnyíti az azokhoz való hozzáférést az akkumulátorral kapcsolatos innovatív projektek támogatása érdekében, beleértve a kísérleti projekteket és a csúcstechnológiák széleskörű bevezetését. Ebbe bele fognak tartozni a témában érdekelt vállalatok és tagállamok részére nyújtott, átlátható és inkluzív tájékoztató programok az ezen eszközök kritériumainak való megfelelésről. [2018–2019]
- az érdekelt régiók kérésére és az érintett tagállamokkal együttműködve megkönnyíti az akkumulátorokkal kapcsolatos interregionális partnerség kialakítását az energiáról vagy ipari modernizációról szóló, meglévő tematikus intelligens szakosodási platformok¹⁵ keretén belül. [2019. 1. negyedév]
- szorosan együttműködik az érintett tagállamokkal és régiókkal a kohéziós politika keretében elérhető, és többek között az akkumulátorokra használható kutatási és innovációs finanszírozás (2014–2020: 44 milliárd EUR)¹⁶ elosztása érdekében. [2018–2020]

⁸ A közös európai érdeket szolgáló fontos projektek olyan projektek, amelyek egynél több tagállamot érintenek, az Unió stratégiai céljait szolgálják, és pozitív átglyűrűző hatásaik vannak az európai gazdaságra és a társadalom egészére. A kutatási, fejlesztési és innovációs projektek esetében a projekteknek jelentősen innovatív jellegűnek kell lenniük, és túl kell mutatniuk az érintett ágazatok technológiájának jelenlegi állásán – lásd a 2014. májusi 2014/C 188/02 bizottsági közleményt.

⁹ <http://www.eib.org/>

¹⁰ <http://www.eib.org/products/blending/innovfin/products/energy-demo-projects.htm>

¹¹ <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/>

¹² http://ec.europa.eu/regional_policy/hu/funding/erdf/

¹³ http://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/funding/efsi_hu

¹⁴ Az EU kibocsátáskereskedelmi rendszerével összhangban létrehozott Innovációs Alap célja, hogy támogassa az adott típusban első, innovatív demonstrációs projekteket az energiatárolás, az ipari ágazatok alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiáinak innovációja, a környezetvédelmi szempontból biztonságos szén-dioxid-leválasztás és -tárolás, valamint az innovatív megújuló energiaforrások terén. Az EU kibocsátáskereskedelmi rendszeréből származó 450 millió egység értékesítéséből fog létrejönni, ami egységenként 10 EUR-val számolva 4,5 milliárd EUR, egységenként 25 EUR-val számolva pedig 11 milliárd EUR. Az első felhívásra a tervek szerint 2020-ban kerül sor.

¹⁵ <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/>

¹⁶ 121 Az intelligens szakosodási stratégiák kidolgozására egy alulról felfelé haladó folyamat során az érintettek széleskörű részvételével került sor. Az ezen intelligens szakosodási stratégiákon keresztül elosztható

- az Európai Beruházási Bankkal szoros együttműködésben egy akkumulátorokat támogató és finanszírozó portált (egységes beruházási platform) hoz létre az érdekelt felek megfelelő pénzügyi támogatáshoz való hozzáféréseinek megkönnyítése, valamint a pénzügyi eszközök ötvözésének segítése érdekében. [2018. 4. negyedév]
- általánosabban az értéklánc egészén ösztönzi a magánbefektetőket, hogy a fenntartható növekedés finanszírozásáról szóló bizottsági cselekvési tervben foglalt fenntartható finanszírozáson keresztül teljes mértékben kiaknázzák a rendelkezésre álló lehetőségeket¹⁷. [2018–2019]

3. Az ipari vezető szerep megerősítése a teljes értékláncot lefedő, fokozott uniós kutatási és innovációs támogatáson keresztül

Az európai versenyelőny ösztönzése érdekében jelentős erőforrásokkal kell megcélozni a kiegészítő (például fejlett lítiumion) és a forradalmi (például félvezető) kutatások és innováció támogatását. Kutatásokat kell végezni a korszerű (elsődleges és másodlagos, azaz újrahasznosított) anyagok, az akkumulátorok vegyi anyagai, a fejlett gyártási eljárások, az újrahasznosítás és az újbóli használat terén. Ezt az uniós innovációk iparosításának felgyorsítása érdekében megfelelően össze kell kapcsolni az értéklánc ipari ökoszisztémájával.

Fő intézkedések

A Bizottság:

- a tagállamokkal közösen az akkumulátorokkal kapcsolatos innovációs projektek számára elérhetővé teszi a kutatási és innovációs alapokat (H2020¹⁸) az akkumulátor-értéklánc előre azonosított rövid és hosszú távú kutatási prioritásainak¹⁹ megfelelően. Ennek magában kell foglalnia a bevezetésre irányuló innovatív projekteket, beleértve az akkumulátorgyártásra és az elsődleges/másodlagos nyersanyagok feldolgozására vonatkozó kísérleti projekteket. [2018–2020]
- 2018-ban és 2019-ben pályázati felhívásokat tesz közzé összesen további 110 millió EUR értékben az akkumulátorokkal kapcsolatos kutatási és innovációs projektekre (a Horizont 2020 keretében az akkumulátorok számára már korábban előirányzott 250 millió EUR, valamint a „Tiszta energia minden európainak” csomagban bejelentett, a

44 milliárd EUR kiegészíti az Európai Regionális Fejlesztési Alaptól származó, az energiahatékony és dekarbonizált közlekedési ágazat támogatására szánt 70 milliárd EUR-t. Ezek segítenek az Európai Regionális Fejlesztési Alap alkalmazásában, és az interregionális együttműködés, a klaszterekben való részvétel és az ipar bevonása révén ipari projektek sorát hozzák létre. [2019. 1. negyedév]

¹⁷ https://ec.europa.eu/info/publications/180308-action-plan-sustainable-growth_hu

¹⁸ A Horizont 2020 alatt további 110 millió EUR vált elérhetővé kifejezetten az akkumulátorokkal kapcsolatos kutatásra és innovációra. 2018–2020 között a Horizont 2020 keretében elköltött közel 150 millió EUR mellett körülbelül 200 millió EUR lesz elkülönítve az akkumulátorokkal kapcsolatos kutatásra és innovációra. A „Tiszta energia minden európainak” csomag 270 millió EUR-t irányoz elő a villamos energia tárolásával és az intelligens hálózatokkal foglalkozó, vélhetőleg akkumulátorokkal kapcsolatos kiegészítő alkotóelemeket is tartalmazó projektek támogatására.

¹⁹ Jelenleg ezek a prioritások a stratégiai energiatechnológiai terv 7. intézkedésének végrehajtási tervén (<https://setis.ec.europa.eu/batteries-implementation>), a Horizont 2020 keretében a további uniós források akkumulátorkutatásra és innovációra való elkülönítésére fókuszáló, 2018. január 11–12-én megrendezett, európai akkumulátorellátás-kutatási és innovációs munkaértekezletről szóló európai bizottsági következtetéseken, valamint a közlekedés villamosításáról szóló stratégiai közlekedéskutatási és innovációs programon és menetrenden alapulnak (SWD(2017) 223, 2017. május 31.).

villamos energia tárolásával és az intelligens hálózatokkal foglalkozó projektek támogatására előirányzott 270 millió EUR mellett²⁰). [2018–2019]

- az akkumulátorokkal kapcsolatos kutatások prioritásainak előmozdítása, a hosszú távú elképzelések meghatározása, valamint a stratégiai kutatási program és menetrend kialakítása érdekében támogatja egy új európai technológiai és innovációs platform létrehozását. Az európai technológiai és innovációs platformot az iparág érdekelt felei, a kutatói közösség és a tagállamok fogják vezetni, míg a Bizottság szolgálatai a létrehozási folyamatot fogják segíteni, és a felelősségi területükön nyújtanak majd támogatást. [2018. 4. negyedév]
- a jövőbeli kialakuló technológiákra vonatkozó nagyszabású kiemelt kezdeményezést indít el, amely a 2025 utáni időszakban támogathatja a fejlett akkumulátortechnológiákkal kapcsolatos hosszú távú kutatásokat. Ezek a jövőbeli kialakuló technológiákra vonatkozó kiemelt kezdeményezések jellemzően 10 éves időtartamra szólnak, és az uniós költségvetésből társfinanszírozott, összesen körülbelül 1 milliárd EUR támogatást kapnak²¹. [2018. 4. negyedév]
- az Európai Innovációs Tanács kísérletein keresztül támogatja az áttörő, piacokat létrehozó innovációkat az olyan területeken, mint az akkumulátorgyártás.²² A 2018–2020 közötti időszakra 2,7 milliárd EUR összegű költségvetés áll rendelkezésre 1 000 potenciális úttörő projekt támogatására és 3 000 megvalósíthatósági támogatásra. Ez a kísérleti projekt segíthet az áttörő akkumulátortechnológiában (és várhatóan a közlekedési, energiarendszerrel kapcsolatos, gyártási stb. alkalmazásokra vonatkozó projektek része lesz). [2018–2020]
- a Horizont 2020 intelligens hálózati és tárolási projektjei²³, valamint az „Intelligens városok és közösségek” elnevezésű projektek²⁴ keretében optimalizálja a helyhez kötött tárolás és az elektromos járművek hálózati integrációjára irányuló megoldásokat. Előmozdítja az intelligens városok és közösségek európai innovációs partnersége által indított párosítási gyakorlat (városok, vállalkozások, bankok, befektetők és projektgazdák közötti párosítás) részévé váló, egyértelmű replikációs potenciállal rendelkező sikeres akkumulátorintegrációs megoldásokat. [2018–2019]
- a közös technológiai kezdeményezések és az Európai Technológiai Intézet / tudás- és innovációs közösségek tapasztalatára épít a köz- és magánszféra közötti partnerségek különböző formái megvalósíthatóságának és megfelelőségének vizsgálata érdekében, beleértve az akkumulátorfejlesztést is.²⁵ [2020–]

²⁰ A villamos energia tárolásával és az intelligens hálózatokkal foglalkozó projektek várhatóan akkumulátorokkal kapcsolatos alkotóelemeket is tartalmaznak majd. A Közös Kutatóközpontnak továbbá van egy kifejezetten a közlekedési alkalmazásra szánt, energiatárolásra szolgáló akkumulátorokkal foglalkozó projektje.

²¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/fet-flagships>. A kiemelt kezdeményezés előkészítő szakaszának intézkedései 2018. 4. negyedévében fejeződnek be, és a finanszírozás a következő kutatási és innovációs keretprogrammal kezdődik.

²² <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/european-innovation-council-eic-pilot>

²³ Körülbelül 90 millió EUR évente; az akkumulátorintegráció (beleértve a másodszori használatot és járműhálózati megoldásokat) hagyományosan a finanszírozások nem elhanyagolható részét vonzza be, még akkor is, ha a felhívások technológiailag semlegesek. Az intelligens hálózatokra és energiatárolásra vonatkozó projektcsoport (BRIDGE) túlmutat a technikai innovációs szempontokon, és az üzleti modellek, a szabályozási kérdések, az adatkezelés és a fogyasztói támogatottság fejlesztését célozza.

²⁴ Szintén körülbelül 90 millió EUR évente, számos projektjavaslattal, beleértve az (akkumulátoralapú) tárolási elemeket, még akkor is, ha a felhívások technológiailag semlegesek.

²⁵ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 187. cikke alapján létrehozott közös vállalkozások különleges jogi eszközök, amelyek a köz- és magánszféra közötti partnerségeken keresztül a kulcsfontosságú stratégiai területeken hajtják végre a Horizont 2020-at. Céljuk, hogy Európa iparának aktív bevonásával kutatási és

4. Magasan képzett munkaerő fejlesztése és megerősítése az értéklánc valamennyi részén

Az uniós munkaerő magasan képzett, azonban hiányoznak az akkumulátorral kapcsolatos szakkészségek, különösen az alkalmazott folyamattervezés és a cellagyártás terén. A készséghiány leküzdése érdekében uniós és tagállami szintű fellépésre van szükség.

Fő intézkedések

A Bizottság:

- felméri az értéklánc során szükséges készségeket, valamint azonosítja a készséghiány leküzdésének eszközeit és a végrehajtáshoz szükséges határidőt. [2018 4. negyedév]
- a készségfejlesztés és kapacitásépítés érdekében hozzáférést biztosít a Bizottság Közös Kutatóközpontja által üzemeltetett, uniós akkumulátortesztelő laboratóriumokhoz²⁶. Egyéb kutatóközpontokat is erre fog ösztönözni. [2018. 4. negyedév]
- az akkumulátor-értéklánc rövid és középtávú készség-szükségletének kielégítése érdekében javasolja, hogy az akkumulátorok témája legyen a készségekkel kapcsolatos ágazati együttműködés tervének keretében megvalósuló finanszírozás egyik kiemelt témája²⁷. [2018–2019]
- együttműködik az érdekelt felekkel annak érdekében, hogy a vállalatok rendelkezésére bocsássa a cellák vegyi anyagaira, gyártási folyamataira, akkumulátorkezelő rendszerekre stb. specializálódott szakértői csoportot. [2018–2019]
- együttműködik az érdekelt felekkel annak érdekében, hogy a gyártási tapasztalat és know-how megszerzése érdekében kapcsolatot teremtsen az oktatási hálózat és az európai kísérleti projektek hálózata között. [2018–2019]
- ösztönzi a tagállamokat, hogy használják ki az Európai Szociális Alapot a az akkumulátorok területén dolgozó szakemberek képzési igényeinek kielégítése érdekében. [folyamatban]
- segíti az egyetemeket és egyéb oktatási / képzési intézményeket az új felsőfokú képzések ágazattal közös kialakításában. [2018–2019]

5. A fenntartható akkumulátor-értéklánc támogatása – a biztonságos és fenntartható akkumulátorgyártásra vonatkozó követelmények – az EU versenyképességének fő ösztönzőjeként

A fenntartható akkumulátor-értékláncnak megfelelő módon be kell épülnie a körforgásos gazdaságba, és ösztönöznie kell az európai termékek versenyképességét. Az EU-nak ezért támogatnia kell a jól teljesítő, biztonságos és fenntartható akkumulátorcellák és akkumulátorcsomagok/-modulok gyártásának a lehető legalacsonyabb ökológiai lábnyom melletti növekedését. Számos eszköz ösztönözheti a jelentős környezetvédelmi és biztonsági

innovációs tevékenységeket hajtsanak végre a versenyképesség növelése és a nagy társadalmi kihívások leküzdése érdekében. A jelenleg működő hét közös vállalkozás a Horizont 2020 egyes részeit hajtja végre a közlekedés (CleanSky2, Shift2Rail és SESAR), a közlekedés/energia (FCH2), az egészségügy (IMI2), a biogazdaság (BBI) és az elektronikai alkatrészek és rendszerek (ECSEL) terén.

²⁶ <https://ec.europa.eu/jrc/en/research-facility/open-access>

²⁷ A készségekkel kapcsolatos ágazati együttműködés terve olyan stratégiai együttműködési keret, amely az adott gazdasági ágazat rövid és középtávú készség-szükségleteinek kielégítését célozza. A terv jelenleg az alábbi öt kísérleti ágazatra fókuszál: gépjárműipar; tengerészeti technológia; űrkutatás (geoinformációk); textil-, ruha-, bőr- és cipőipar; és turizmus. A későbbiekben további ágazatokkal lesz kibővítvén. A tervet az Erasmus Plus finanszírozza.

követelményeket, ami meghatározó lehet a globális piacokon. Ennek érdekében teljes mértékben ki kell használni az akkumulátorokról szóló, jelenleg felülvizsgálat alatt álló uniós irányelv és a környezetbarát tervezésről szóló irányelv előnyeit, amelyek keretében innovatív és időálló szabályozás kialakítására van lehetőség.

A körforgásos gazdasággal összefüggésben az európai akkumulátor-értéklánc fenntarthatóságának előfeltétele a biztonságos és fenntartható akkumulátorok gyártására vonatkozó fő tényezők részletes elemzése.

Ennek a teljes értékláncot magában kell foglalnia, a fenntartható és felelős nyersanyagellátásról a gyártási folyamatokig, a rendszerek integrációjáig és az újrahasznosításig.

Fő intézkedések

A Bizottság:

- az akkumulátorokra vonatkozó uniós irányelv felülvizsgálatával összefüggésben értékeli az akkumulátorokra vonatkozó élettartam végi gyűjtési és újrahasznosítási célokat, beleértve az anyagok visszanyerését (az értékelés várhatóan 2018 szeptemberében fejeződik be).²⁸ [2018. 4. negyedév]
- tanulmányt készít a biztonságos és fenntartható („zöld”) akkumulátorok gyártására vonatkozó fő meghatározó tényezőkről. [2018. 4. negyedév]

Ez alapján:

- az iparral szoros együttműködésben megvizsgálja az akkumulátorokra vonatkozó egységes uniós életciklus-elemzési rendszer kialakításának lehetőségét, különös tekintettel a „termékek környezeti lábnyoma” elnevezésű kísérleti projektre²⁹.
- az akkumulátor fenntarthatóságára vonatkozó tervezési és használati előírásokat terjeszt elő, amelyeknek minden akkumulátornak meg kell felelnie az uniós piacon való forgalomba hozatalkor (ebbe beletartozik a különböző szabályozói eszközök, például a környezetbarát tervezésről szóló irányelv, az energiacímkézésről szóló rendelet és az akkumulátorokról szóló irányelv értékelése és megfelelésének vizsgálata). [2018. 4. negyedév]
- az akkumulátorok, hulladékkakkumulátorok és az újrahasznosított akkumulátorokból származó anyagok belső piaca megfelelő működésének biztosítása érdekében ellenőrzi a különböző szabályozói eszközök közötti koherenciát (például REACH, hulladékokról szóló keretirányelv stb.).
- ösztönzi az érdekelt felek és az európai szabványügyi testületek közötti interakciót az akkumulátorok biztonságos és fenntartható gyártását, (új)bóli használatát és újrahasznosítását lehetővé tévő európai szabványok kialakítása érdekében, többek között jogalkotást megelőző kutatás alkalmazásával. [2018–2019]
- elemzi, hogyan lehet a leginkább előmozdítani a fejlett akkumulátorok másodszori használatát és a kétirányú akkumulátorok alkalmazását [2019. 4. negyedév]
- előmozdítja az akkumulátoriparon belüli etikus nyersanyagbeszerzést. [2019. 1. negyedév]

²⁸ 2006/66/EK irányelv, HL L 266., 2006.9.26., 1. o.

²⁹ Azaz „hálózathálózathoz” és „járműből hálózathoz” működési módra képes.

6. Konzisztencia biztosítása a szélesebb körű támogató és szabályozási kerettel

A globális értékláncok miatt az akkumulátoroknak meghatározó szerepet kell betölteniük az Európai Uniónak a globális kereskedelmi partnereivel fenntartott kapcsolataiban.

Az energiaunió, és különösen a „Tiszta energiát minden európainak” stratégia és az alacsony kibocsátású mobilitásra vonatkozó stratégia keretében a Bizottság számos javaslatot és támogató intézkedést fogadott el a megújuló energiaforrások és a tiszta energia elterjedésének felgyorsítása érdekében, különösen az energiatárolás és elektromos közlekedés terén. A kereslet- és a kínálatoldali intézkedések gyors uniós szintű véglegesítése és ambiciózus és gyors nemzeti szintű gyors végrehajtása ösztönözheti az innovatív, fenntartható és versenyképes akkumulátor-ökoszisztéma kialakítását, és elháríthatja az ennek útjában álló akadályokat.

A Bizottság:

- az uniós piacvédelmi intézkedések alkalmazásával nyomon követi a harmadik országok által folytatott tisztességtelen gyakorlatot például a nyersanyagok vagy az egyéb gyártási inputok támogatását, és fellép ellene. Ha a jogi feltételek teljesülnek, a Bizottság dömpingellenes és/vagy szubvencióellenes vizsgálatokat indíthat annak meghatározása érdekében, hogy indokolt-e piacvédelmi intézkedéseket elfogadni, [folyamatban]
- nyomon követi a piacra jutás torzulásait/akadályait, és fellép ellenük azért, hogy – az uniós piacrajutási stratégiával összhangban – továbbra is összpontosít az autóiparban és az akkumulátorok szempontjából releváns egyéb ágazatokban a harmadik országokkal, illetőleg a beruházásokkal összefüggésben fennálló akadályokra koncentrál,³⁰ [2018–2019]
- az uniós külkereskedelmi politika keretében biztosítja az elektromos járművekre és az akkumulátorcellákra vonatkozó származási szabályok közötti konzisztenciát annak biztosításával, hogy a szabadkereskedelmi megállapodásokra irányuló, az elektromos járművekre és/vagy az akkumulátorokra vonatkozó származási szabályokra is kiterjedő tárgyalások maradéktalanul figyelembe vegyék az elektromos járművek és az akkumulátorok gyártásának és kereskedelmének fejlődését, [2018–2019]
- biztosítja, hogy az uniós szakpolitikai keret, illetve a szélesebb körű szabályozási keret koherens módon foglalkozzék az akkumulátorokkal kapcsolatos újszerű emberi, egészségügyi és környezetvédelmi aggodalmakkal, és elősegítse az új akkumulátortechnológiákra irányuló innováció fejlődését és eredményeinek hasznosítását; [folyamatban]

felszólítja az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy mihamarabb fogadja el:

- a tiszta üzemű gépjárművekről szóló felülvizsgált irányelvet,
- a személygépkocsikra és a könnyű haszon gépjárművekre, valamint a nehézgépjárművekre vonatkozó új CO₂-kibocsátási előírásokat,
- a megújulóenergia-irányelv átdolgozását (RED II),
- a villamosenergia-piaci rendelet és irányelv átdolgozását;

³⁰ Erre a már meglévő fő koordinációs platformok, például a piacrajutási tanácsadó bizottság és a brüsszeli szakértői munkacsoportok, valamint a harmadik országokban jelen lévő piacrajutási csoportok segítségével kerül sor.

továbbá szorosan együttműködik a tagállamokkal:

- e jogszabály és az épületek energiahatékonyságáról szóló módosított irányelv időben történő átültetése és hatékony végrehajtása, valamint
- a cselekvési tervben javasolt és az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz segítségével is támogatott alternatívüzemanyag-infrastruktúra kiépítésének felgyorsítása érdekében.

III. Következtetések és a következő lépések

A Bizottság felszólítja

az Európai Akkumulátorszövetségben az uniós ipart képviselő érdekelt feleket:

- az ipar kezdeményezéseinek³¹ és projektjeik továbbvitelére és végrehajtására a versenyképes európai akkumulátor-értéklánc megteremtése érdekében;

a részt vevő tagállamokat:

- az akkumulátorcellák gyártásával és az értéklánc egyéb elemeivel kapcsolatos ipari projektek támogatásának a nemzeti eszközökön és/vagy a felelősségi körükbe tartozó megfelelő uniós finanszírozási mechanizmusokon (például a strukturális alapokon) keresztüli növelésére,
- a kísérleti gyártósorok és a releváns iparági projektek megvalósításával kapcsolatos (környezetvédelmi, gyártási, építési) jóváhagyási és engedélyezési eljárások egyszerűsítésére és felgyorsítására.

A Bizottság az Európai Akkumulátorszövetség keretében továbbra is szorosan együttműködik mind a tagállamokkal, mind pedig az iparral annak érdekében, hogy a jelenlegi lendületet kihasználva biztosítsa a fenti intézkedések határidőre történő végrehajtását és gyakorlati eredményességét.

A Bizottság 2019-ben jelentést készít a stratégiai cselekvési terv megvalósításáról.

³¹ Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT) InnoEnergy <http://www.innoenergy.com/eit-innoenergy-role-within-the-european-battery-alliance/>